

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۹/۱۹

ولي الله ملكزی

كعبه و زمزم؛ حريم مقدس و زخم های تاريخ

ولي الله ملكزی

كعبه ای كه با موی سفید ابراهیم خلیل الله و دست های كوچك اسماعیل ذبیح الله ساخته شد، پیشینه ای تاریخی میان ۳۹۰۰ تا ۴۲۰۰ سال دارد. این خانه بسیار كهن، مقدس و مورد احترام، قبله دل هر موحد و حنیف است. با این همه، بیش از دو هزار سال نه سقف داشت و نه دروازه. نخستین بار، ثُبَّع جُمَیری پادشاه یمن كه سال ها پیش از اسلام می زیست، برای كعبه سقف و دروازه ساخت. قریش در سال ۶۰۵ میلادی پس از آن كه سیلاب های ویرانگر به كعبه آسیب رساند، آن را ترمیم كرد، دیوار هایش را تا نه گز بلندتر ساخت و ۳۶۰ بت بزرگ و كوچك را در آن قرار داد كه بزرگ ترین آن ها «هُبُل» نام داشت.

پس از فتح مكه، عبدالله بن زبیر در سال ۶۵ هجری، حجاج بن یوسف ثقفی در سال ۷۵ هجری، سلطان عثمانی، مراد چهارم در سال ۱۰۴۰ هجری و در سال ۱۹۵۵ میلادی سعود بن عبدالعزيز، پادشاه عربستان، مسجد الحرام را توسعه دادند. برادر او، خالد بن عبدالعزيز در سال ۱۹۷۹ میلادی دروازه كعبه را از ۲۸۰ كيلو گرام طلای خالص ساخت. مگر حرمت این خانه مقدس كه هر روز دست كم یک میلیارد مسلمان بالغ در هنگام نماز، پیشگاه پروردگار شان به سوی آن سر به سجده می گذارند، بارها حرمت آن زیر پا گذاشته شده و مورد تعرض نیت های شوم قرار گرفته است. در سال ۵۷۰ میلادی، كه سال تولد حضرت پیامبر (ص) نیز دانسته می شود، ابرهه، والی حبشه در یمن برای ویران كردن كعبه به مكه لشكر كشید؛ اما پرندگان ابابیل، به عنوان نشانه ای از عذاب الهی، لشكر او را درهم شكستند و او ناگزیر عقب نشینی كرد. حجاج بن یوسف ثقفی، قومندان خونریز خلافت اموی برای گرفتن بیعت از عبدالله بن زبیر، نواسه ای حضرت ابوبكر (رض) و فرزند اسماء (رض)، به مكه یورش برد و حرم مكی را با منجیق كه در آن زمان نوعی توپ به شمار می رفت، سنگ باران كرد و شماری از مرمی ها بر كعبه اصابت نمود. جنایت بزرگ دیگر حجاج این بود كه این صحابی بزرگوار (رض) را بدون رضایت و مشورت عبدالملك بن مروان اعدام كرد.

در سال ۳۱۷ هجری قمری، ابوطاهر القرمطی، كه از باشندگان خوزستان ایران بود، از فرقه اسماعیلیه جدا شد و گروهی جنگجو و افراطی را تشکیل داد. او زیر پرچم آل البیت و با ادعای انتقام خون حسین (رض) از عرب ها، از بغداد به بحرین رفت و آن جزیره را زیر فرمان خود در آورد. او پس از تصرف قطیف و احساء در مدت کوتاهی، همراه با هزاران جنگجوی بی باك به مرز های مكه رسید. چون فصل حج بود، بزرگان مكه با عذر خواهی و درخواست نزد قرمطی رفتند تا از تعرض به حرم صرف نظر كند؛ اما او همه سران و ریش سفیدان مكه را كشت و همراه سپاهیان وارد مسجد الحرام شد.

قرمطیان احرام های سفید هزاران حاجی را به خون آغشته كردند، كشته شدگان را در چاه زمزم انداختند و سپس بر سر آن ها ادرار/ شاش كردند. میزاب كعبه را از بام آن پایین آوردند، پرده كعبه را پاره پاره كردند و حجر الاسود را از كعبه جدا كرده با خود به بحرین بردند. خلیفه عباسی، ۲۲ سال بعد حجرالاسود را در برابر ۶۰ هزار دینار طلا از قرمطیان پس گرفت. البته در قرن پنجم هجری سلجوقیان، قرمطیان را شكست دادند و جهان اسلام از شر آنان رهایی یافت.

در ۲۰ نوامبر سال ۱۹۷۹ میلادی، یک افسر متقاعد سعودی به نام جُهیمان العُثیبي، همراه با حدود دو صد تن از پیروانش، اسلحه را در تابوت ها به داخل مسجد الحرام انتقال دادند و پس از نماز صبح، تمام دروازه های حرم را بستند.

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليكني د ليكنيزي بني پازوالي د ليكوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليكنه له راليولو مخکي په خبر و لولي

آنان از طریق بلندگوها خواستار بیعت با محمد القحطانی به عنوان مهدی موعود شدند و نزدیک به ۵۰ هزار نماز گزار را گروگان گرفتند. این محاصره بعد از دو هفته با کمک مشاوران نظامی فرانسوی پایان یافت. اعلامیه رسمی عربستان شمار کشته شدگان را حدود ۳۰۰ نفر اعلام کرد؛ اما بر اساس یک پروگرام تلویزیون الجزیره، شمار قربانیان بیش از پنج هزار نفر بوده که مهاجمان، نیروهای امنیتی و حاجیان از دوازده کشور را نیز شامل می شود.

بر اساس گزارش منابع رسمی سعودی، سه شنبه گذشته ملیشه های حوثی (انصارالله) در یمن یک هوا پیمای بدون سرنشین را به سوی مکه مکرمه پرتاب کردند؛ اما نیروهای دفاعی عربستان آن را پیش از ورود به حریم هوایی مکه سرنگون کردند. ریاض ادعا می کند که حوثی ها پیش از این نیز در ماه اگست ۲۰۱۵، اکتوبر ۲۰۱۶ و جولای ۲۰۱۷ موشک های بالستیک را به سوی این شهر مقدس پرتاب کرده بودند که همه آن ها پیش از رسیدن به هدف منهدم شدند. حوثی ها که در اصل پیروان جریان شیعه زیدی اند و از نگاه فقهی به اهل سنت نزدیک تر دانسته می شوند، به دلیل روابط استراتژیک با تهران، اکنون به بخش محوری سیاست نظامی منطقه ای ایران تبدیل شده اند؛ سیاستی که جنرال قاسم سلیمانی فرمانده پیشین نیروی قدس سپاه پاسداران ایران، آن را با عنوان «محور مقاومت» دنبال می کرد.

هم زمان، بسته شدن تنگه هرمز، هدف قرار گرفتن خط لوله حیاتی نفت عربستان از سوی شبه نظامیان مذهبی عراقی، خطی که بخش شرقی کشور را از طریق ریاض به بندر صنعتی یَنبُع در غرب وصل می کند و بسته شدن مسیر رفت و آمد تنها کشتی های نفت کش سعودی در باب المندب، نشانه نگرانی جدی و عمیق امنیتی است؛ بحرانی که ممکن است پیامد های منفی آن و شعله های آتش آن بر سفره اقتصادی جهان در هر گوشه ای احساس شود.

برخی رسانه های معتبر خاور میانه پرسش هایی را مطرح می کنند: آیا این فشار های اخیر بر عربستان سعودی، مجازات آن تصمیم جغرافیایی و سیاسی است که می خواهد بیرون از حمایت سنتی غرب، ائتلاف های تازه ای را با نیروهای منطقه ای بیازماید؟ آیا ریاض برای امضای توافق ابراهیمی زیر فشار دیپلماتیک قرار دارد؟ یا تلاشی برای کم رنگ کردن نقش عربستان در رهبری جهان سنی در جریان است؟ از آن جا که من در مسائل سیاسی تخصص ندارم، بررسی و تحلیل این پرسش ها را به کارشناسان و صاحب نظران سیاسی واگذار می کنم.

تردید نیست که یمن امروز در گرداب فقر شدید گرفتار است؛ اما از نگاه تاریخی، سرزمینی با پیشینه حکمت، تدبیر و شجاعت به شمار می رود. از سوی دیگر، عربستان سعودی ثروتمند در ساختار رهبری جهان اسلام کشوری محوری و برای میلیون ها مسلمان، خط سرخ دانسته می شود. از همین رو، برای هر دو طرف بسیار عاقلانه و منطقی خواهد بود که به جای رویا رویی نظامی و دشمنی، راه گفت و گوی سازنده و دیپلماسی متوازن را در پیش گیرند؛ دیپلماسی ای که منافع ملی و ثبات سیاست گذاری هر دو کشور در آن حفظ شود.

یادداشت: در تهیه این نوشته، از روزنامه الشرق الاوسط، شبکه الجزیره، CNN عربی، گوگل، AI، ویکیپدیا، «القرامطه و لعبة الدم» و «تاریخ الخلافة الامویة» استفاده کرده ام و از همه آن ها سپاسگزارم.